

HEIMSINS BESTU TÍÐINDI

Heimsins Bestu Tíðindi er ein sjálfstøðugur miðil, sum komandi vikurnar fer at geva út stuttar greinir í Dimmu. Vit leggja dent á tíðindi, ið lýsa burðardyggja menning og viðurskipti, ið ikki fáa nógv rásarúm í stóra miðlaheiminum. Heimurin er ikki einans fullur av trupulleikum, men rúmar eisini framgongd og loysnum. Vit á Heimsins Bestu Tíðindum halda, at tað er týðningarmikið eisini at varpa ljós á hesi tíðindi. Fleiri tíðindi kunnu lesast á leinkjuni www.verdensbedstenyheder.dk. Harafturat eru vit at finna á sosialu miðlunum.

Í Peru eru børn vorðin hægri og klókari

Tað kann loysa seg at gera íløgur í heilsugóðan kost til smábørn. Hetta sæst týðiliga í Peru, har stjórnin hevur lagt dent á heilsugóðan kost til børn fyri at bøta um føðslutrot í landinum. Børnini gerast alsamt hægri, hava fingið betri heilsu og eru vorðin dugnaligari í skúlanum

Mynd: Geraint Rowland

Thomas Gringer Jakobsen og Lív Reynheim

Í Peru hava børn fingið betri heilsu og eru munandi hægri á vøkstri samanborið við børn, ið høvdu samsvarandi aldur fyri tuggju árum síðani. Hetta vísir ein frágreiðing, ið Heimsbankin kunngeirdi fyri stuttum. Orsøkin er, at fleiri børn fáa betri og sunnari mat, tá tey eru heilt lítil, og at nýggi lívshátturin stuðlar kroppinum at røkka ta náttúrligu hæddina.

Næstan helmingurin av børnunum úr bygdasamfeløgnum í Peru vóru ov lág á vøkstri í 2015. Hetta stóðst serliga av, at trot var á heilsugóðum kosti við føðsluevnum, ið eru neyðug, um børn skulu vaksa seg stór og sterk. Hóast trupulleikin við føðslutroti ikki er loystur til fulnar, er tað í dag bert fjórða hvørt barn, ið er ov lágvaksið.

Fleiri eru vorðin tilvitaði um, at hæddin kann vísa tekin um føðslutrot

Walter Vilchez Davila er leiðari á kost- og heilsudeildini hjá felagsskapinum CARE í Peru. Hann greiðir frá, at tað er vanligt, at peruarar seta vánaliga heilsu í samband við hosta, fepur, leyst lív og høvuðpínu. Íbúgvarnir leggja sostatt sjáldan til merkis, at okkurt kann vera áfatt, tá børnini ikki vaksa, sum tey áttu. Davila hevur arbeitt við heilsufremjan í

Peru í 25 ár og er jaligur um støðuna, sum hon er í lötuni: “Íbúgvarnir gerast alsamt meiri upplýstir um týðningin av góðum kosti, og hetta hevur fingið stjórnina at hyggja nærri at føðslutroti og gera nakað við í trupulleikan.”

Davila leggur serligan dent á, at góðu úrslitini standast av eini blanding av væl-vild frá íbúgvunum og einum skerptum politiskum fokusi. Í seinastuni hevur stjórnin, saman við ymiskum felagsskapum, skipað fyri nøkrum ítøkiligum arbeiðsætlanum fyri at bøta um fólkaheilsuna í landinum. Ein teirra er so kallaða JUNTOS-ætlanin, ið hevur havt við sær serliga góð úrslit. JUNTOS snýr seg um at veita pening til mammur hvønn mánað, um hon aftur fyri vigar og kannar síni børn regluliga á sjúkrahúsum. Samstundis krevur ætlanin, at mammur góðtekur at fáa undirvísing í heilsugóðum kosti.

Vantandi menningin rakar ikki bert kroppin. Um eitt menniskja ikki fær røttu føðsluevni sum barn, ávirkar tað førleikan hjá heilanum at mennast. Kanningar vísa, at kroppurin lættari fær ment seg í gjøgnum lívið, men tá skaðin er hendur í heilanum, so hjálpir lítið at eta heilsufremjandi kost seinni í lívinum. Hópin av londum velja nú at fylgja Peru; ímillum hesi lond eru Vietnam, Bangladesh, Senegal og Etiopia.

